

مولوی عنایت الله شریفی

اصلاح نهایی گردید: فولدر مضامین چاپ شده برج سرطان ۱۳۹۸

عقل نعمت بزرگی است که پروردگار متعال در وجود انسان به ودیعه گذاشته و انسان بوسیله آن برسبیل خیر و فلاح هدایت میشود، و به عبادت پروردگار می پردازد، از آن حمات و حراست نماید.

هموطنان متدین! در مبارزه علیه پدیده ای شوم مواد مخدر همگام شوید!

عقل خویش را مقهور لذایذ کاذب و خیالات نفسانی و شیطانی نسازید بر اصل ﴿وَلَا تُقْفُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى الْهَلَكَةِ﴾ البقرة: ۱۹۵ " خود را بدست خویش به تهلکه (هلاکت) نیندازید."

این آیت حفظ صحت بدن و عدم افگندن نفس را در هلاکت، بالای انسان واجب قرار میدهد.

تعریف لغوی: مَخْدَرٌ واژه عربی است که از کلمه " خَدَرٌ " گرفته شده بمعنای ضعف سستی، نرمی و ناتوانی، و به معنای سردی نیز آمده است.

تعریف اصطلاحی: هر مواد خام یا ساخته شده که دارای عناصر تحریک کننده یا تسکین دهنده که در غیر موارد طبی یا صنعتی بکار برده شود و مصرف آنها باعث معتاد شدن و دگرگونی در سطح هوشیاری مغز شود.

فرق مواد مخدر با مسکرات: مسکرات مفهوم شاملتری نسبت به مواد مخدر دارد که همه چیزهای نشه آور را اعم از مایعات و جامدات دربر میگیرد، ولی مخدرات از دیدگاه فقها تنها به مسکرات جامده چون چرس، افیون نسوار، سگرت و... اطلاق میگردد.

۱- **مواد مخدر طبیعی:** که از نباتات بدست می آید مثل چرس، افیون (کوکنار)، نبات پان و تنباکو.

۲- **مواد مخدر مصنوعی:** مانند: مورفین، هیرویین و کوکابین که از مشتقات تریاک و خشخاش می باشند و اثرات سوء آنها نیز مانند دیگر مواد مخدر بسیار زیاد می باشد و بر تمام اعضای بدن اثر سوء دارد، و در بسیاری موارد منجر به مرگ می شود این نوع مواد مخدر با دو نوع بالا که از نباتات و یا شیره آن بدست می آید، ارتباطی نداشته و از بعضی مواد کیمیای ترکیب شده بدست می آید، ولی تأثیر آن همانند مواد مخدر طبیعی و مصنوعی می باشد مانند مواد خواب آور، ضد خواب، تسکین دهنده و بیهوش کننده. خطرناکترین این مواد هیرویین، کوکابین، مورفین، افیون، چرس میباشد. زیانهای بهداشتی مواد مخدر: اثرات سوء آن: اختلال در دستگاه مرکزی اعصاب و ناتوانی آن، ایجاد کند ذهنی، کودنی، سرگیجی، تنگی نفس، برونشیت و آمادگی ابتلا به بیماری سل که گاه منجر به مرگ می شود. و همچنین باعث بیماریهای قلبی، کندی تپش قلب و خفگی قلب شده و اثرات سوء بسیاری نیز بر دستگاه گوارش دارد از جمله از کار افتادن جگر که یکی از اعضای مهم این دستگاه است.

مواد مخدر از منظر قرآن و سنت

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْأَسْبَابُ وَالْأَذْكَرُ وَرِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ...﴾ المائدة: ۹۰

" ای مومنان! شراب، قمار، سنگ های نصب شده برای پرستش و بخت آزمایی به وسیله تیرها پلید است از کردار شیطان بنابراین از آن دوری کنید تا باشد که رستگار شوید، بی گمان شیطان می خواهد تا به وسیله شراب و قمار دشمنی و نفرت را میان شما ایجاد کند، و شما را از ذکر خداوند و از نماز باز دارد، پس آیا شما ازین اعمال ناشایسته اجتناب نمی کنید؟! "

مواد مخدر انسان را از نماز و ذکر خداوند باز می دارد، و هر چیزیکه مانع عبادت شود مانند شراب است و فرقی میان آنها نیست مثل چرس، بنگ، هیرویین، افیون و غیره... بلکه زیان مواد مخدر بالاتر از شراب است؛ چون شیطان شخص معتاد به مواد مخدر را از نماز، ذکر خداوند، تلاوت قرآن کریم و همه عباداتیکه به طهارت، و پاکی قلب و اخلاص ضرورت دارد، مانع واقع می شود، شخص معتاد به مواد مخدر، قادر به چنین اعمال نیک شده نمیتواند، چون خودش فاقد عقل و هوش است و فرقی میان پاکی و پلیدی، خوبی و بدی را کرده نمیتواند، و اینجاست که حکمت خداوند در مباح نمودن اشیای پاک و خوب، و حرام نمودن ناپاکی ها و پلیدی ها ثابت و هویدا میگردد.

از عبدالله بن عمر رضی الله عنهما روایت است که پیامبر صلی الله علیه و آله فرموده است: " کل مسکر خمر، وکل مسکر حرام " «۱»

" هر چیز نشه کننده شراب است، و هر شراب حرام است "

طبق روایت ابو موسی اشعری رضی الله عنه: " کل مسکر حرام " «۲»

" هر چیز نشه کننده حرام است "

مواد مخدر نیز مانند سایر اشیای نشه آور داخل این حکم بوده، بلکه ضرر و مفسد آن بیشتر از سایر چیزهای نشه آور است.

شیخ الإسلام امام ابن تیمیہ در این مورد میفرماید: " وَقَوْلُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كُلُّ مُسْكِرٍ حَمْرٌ وَكُلُّ حَمْرٍ حَرَامٌ" يَتَنَاوَلُ مَا يُسْكِرُ. وَلَا فَرْقَ بَيْنَ أَنْ يَكُونَ الْمُسْكِرُ مَأْكُولًا أَوْ مَشْرُوبًا ؛ أَوْ جَامِدًا أَوْ مَائِعًا".^(۳)

" عموم فرموده پیامبر ﷺ " هر نشه آور شراب، و هر نوع شراب حرام است " شامل تمام انواع مسکرات اعم از مایع و جامد میباشد! "

حافظ ابن حجر: مخدرات را بخشی از مسکرات شمرده می فرماید:

" و استدلال بملفوظ قوله: " كل مسكر حرام " على تحريم ما يسكر ولو لم يكن شرابا، فيدخل في ذلك الحشيشة وغيرها".^(۴)

"، علما از عموم فرموده پیامبر ﷺ " هر نشه آور حرام است " استنباط نموده اند که هر آنچه نشه آور است، اگر چه آشامیدنی هم نباشد، حرام است، پس چرس و غیره در این حکم داخل میگردد! "

نظر دانشمندان اسلامی در مورد مواد مخدر

۱- ابن عابدین حنفی رحمته الله میفرماید: " خوردن بنگ و چرس حرام است؛ زیرا هر آنچه یزید به عقل خلل وارد نموده و آنرا برهم زند، جایز نیست " ^(۵)

۲- نووی در شرح المذهب نوشته است: " كل ما يزيل العقل من غير الأشربة والأدوية كالبنج وهذه الحشيشة... فحكمه حكم الخمر في التحريم".^(۶)

" آنچه از نوشیدنی ها و ادویه که عقل را زایل کند، مانند بنگ و حشیش... حکمش مانند خمر، حرام است! "

۳- شیخ الإسلام ابن تیمیہ رحمته الله می فرماید: " وَأَمَّا " الْحَشِيشَةُ " الْمَلْعُونَةُ الْمُسْكِرَةُ: فَهِيَ بِمِثْلِ غَيْرِهَا مِنَ الْمُسْكِرَاتِ وَالْمُسْكِرُ مِنْهَا حَرَامٌ بِاتِّفَاقِ الْعُلَمَاءِ ؛ بَلْ كُلُّ مَا يُزِيلُ الْعَقْلَ فَإِنَّهُ يُحْرَمُ أَكْلُهُ وَلَوْ لَمْ يَكُنْ مُسْكِرًا : كَالْبَنْجِ فَإِنَّ الْمُسْكِرَ يَجِبُ فِيهِ الْحُدُّ وَعَزَّيْرُ الْمُسْكِرِ يَجِبُ فِيهِ التَّعْزِيرُ".^(۷)

" اما چرس ملعون نشه آور، مانند دیگر اشیای نشه کننده بوده، و به اتفاق علما هر چیز نشه آور حرام است، بلکه هر آنچه یزید به عقل را زایل و بی اختیار می نماید خوردن و نوشیدن آن حرام است، اگر چه در ذاتش از نشه کننده ها هم نباشد مانند بنگ، پس هر نشه آور سزاوار فرمان الهی (شلاق) و هر آنچه یزید به نشه آور نیست سبب تعزیر (سرزنش) می شود! "

۴- شیخ عبدالمجید سلیم مفتی مصر می گوید: " و كيف تبيح الشريعة الاسلامية شيئاً من هذه المخدرات التي يلمس ضررها بالامة أفرادا و جماعات ماديا و صحيا و أدبيا؟ فتعاطي هذه المخدرات على أى وجه من وجوه التعاطي من أكل أو شرب أو شم أو احتقان حرام".^(۸)

" چگونه اسلام مواد مخدر را مباح کند در حالی که ضررش به افراد و جامعه می رسد؛ اعم از آن که ضرر، بهداشتی یا مادی یا تربیتی باشد پس استفاده از آن به هر شکلی (خوردن، آشامیدن و بوئیدن) حرام است! "

۵- علمای بزرگ عربستان سعودی به اتفاق آرا فتوا صادر نمودند که قاچاقبران مواد مخدر اعدام گردند، و ترویج دهندگان آن سرزنش شود، تا از شر آنها جلوگیری صورت گیرد.^(۹)

حکم مواد مخدر

تردید در این نیست که خوردن، نوشیدن مخدر، بلعیدن، بوئیدن و یا تزریق آن حرام است؛ زیرا اسلام چیزهایی را چون خمر (شراب) با نص صریح و قطعی حرام کرده که فساد و زیان آن از فساد و زیان مواد مخدر کمتر است.

اگر نصی هم در این زمینه نمیبود، قانون دفع ضرر و سد ذرایع فساد به ما می گوید که: استفاده از مواد مخدر حرام است؛ زیرا ضرر بهداشتی، عقلی، روحی، تربیتی، اقتصادی و اجتماعی آن مانند خمر بلکه بیشتر از آنست.

دلایل حرمت مواد مخدر از قرآن و سنت: ﴿ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبِيثَاتِ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۗ الْاَعْرَافُ: ۱۵۷﴾

" پیامبر ﷺ برای شان چیزهای پاک را حلال می گرداند و برای شان چیزهای پلید را حرام می سازد،

و بارهای سنگین شان، و طوقی را که برگردن شان است برمی دارد! "

منظور از " طیب " هر چیز پاک و مفید در صحت، بدن و دین بوده، و مراد از " خبیث " چیزهای ناپاک، پلید و آنچه که زیان های جسمی و بهداشتی داشته باشد.

شیخ الإسلام ابن تیمیہ چنین میفرماید: " وَ مَنْ اسْتَحَلَّ ذَلِكَ فَهُوَ كَافِرٌ يُسْتَتَابُ فَإِنْ تَابَ وَإِلَّا قُتِلَ كَافِرًا مُرْتَدًّا ؛ لَا يُعْسَلُ وَلَا يُصَلَّى عَلَيْهِ وَلَا يُدْفَنُ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ".^(۱۰) " هر کس مواد مخدر را حلال بشمارد، او مرتد است و از او خواسته میشود که توبه کند، اگر توبه نکرد

بعنوان مرتد کشته می شود، نه او را غسل داده می شود، و نه بر او نماز جنازه خوانده میشود و نه در قبرستان مسلمانان دفن می گردد".

زراعت مواد مخدر

زراعت حشیش، تنباکو و خشخاش به قصد استخراج مواد مخدر برای مصرف و تجارت روی هر انگیزه ای بوده باشد، حرام است

امام طبرانی از بریده با سند حسن روایت کرده است که پیامبر خدا فرمود:

" من حبس العنب ایام القطف حتی یبعه من یهودی او نصرانی او ممن یتخذ خمرأ فقد تقحم النار علی بصیرة".^(۱۱)

" کسیکه انگور را در وقت رسیدن وچیدن آن نگه دارد تا به یهودی یا نصرانی و یا به کسی بفروشد که قصد دارد از آن شراب بسازد، او خود را آگاهانه در آتش دوزخ انداخته است".

تجارت و قاچاق مواد مخدر

۱- حدیث جابر رضی الله عنه از رسول الله:

" إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ بَيْعَ الْحُمْرِ وَالْمَيْتَةِ وَالْحَنْزِيرِ وَالْأَصْتِمَاءِ ... : " قاتل الله اليهود إن الله عز وجل لما حرم عليهم شحومها أجملوه ثم باعوه فأكلوا ثمنه" ^(۱۲)

" به تاکید خداوند فروش شراب لاشه مردار، خنزیر- خوک- و بت ها را حرام نموده است... خداوند یهود را هلاک کند، که چربی را بر ایشان حرام نمود سپس آنرا فروختند و از پولش استفاده نمودند".

پولیکه از طریق زرع، تجارت و قاچاق آن بدست می آید، حرام و خبیث است،

رسول الله: " إذا خرج الحاجُّ حائجاً بنفقةٍ طيبةٍ ووضع رجله في الغرِّزِ فنادی لبيك ناداه من السماء لبيك وسعديك زادك حلالاً وراحلتك حلالاً وحجُّك مرورٌ غيرُ مأزورٍ وإذا خرج بالنفقة الخبيثة فوضع رجله في الغرِّزِ فنادی لبيك ناداه ملكٌ من السماء لا لبيك ولا سعديك زادك حراماً ونفقتك حرام وحجُّك غيرُ مرورٍ". ^(۱۳)

"هرگاه کسی با مال حرام بقصد زیارت خانه خدا و انجام حج راه افتاد، و پا در رکاب نهاده دعای ویژه حج را خوانده گفت: خدایا! در خدمت تو حاضر و آماده ام. فرشته ای از آسمان او را ندا در دهد که: توشهء تو حرام است، و مصارف تو از راه حرام است؛ بناءً این بخدمت آمدن و سعادت خواستن تو قبول نیست، و حج تو مردود است".

هموطنان عزیز!

بیائید در مبارزه علیه محو مواد مخدر این پدیده شوم نقش اثرگذار دفاع از کیان خانواده و اجتماع اسلامی خویش را اداء نماسید اجازه ندهید که قاچاق بران مرگ جوانان مارا به دام تزویر خویش درآورند و بسوی تبایی سوق شان دهند. از مردم، اجتماع، جوانان و سرزمین خود حراست و حمایت کنید، بامعتادین به مثابه مریضان برخورد اسلامی بدارید.

چه خوب تعبیری می نماید حضرت شیخ مصلح الدین ^(علیه الرحمه) "سعدی"

بنی آدم اعضای یک دیگر اند که درآفرینش زیک گوهر اند

چو عضوی بدرد آورد روزگار دگر عضو ها را نماند قرار

توکز محنت دیگران بیغمی نشاید که نامد نهند آدمی

ماخذ:

۱- متفق علیه .

۲- متفق علیه .

۳- مجموع الفتاوی ج-۳۴ ص ۲۰۴ .

۴- فتح الباری شرح صحیح البخاری-ج-۱۰ ص .

۵- ردالمحتار علی الدرالمختار-ج ۴ ص ۲۴ .

۶- المجموع شرح المذهب-ج ۳ ص ۸ .

۷- مجموع الفتاوی-ج ۳۴ ص ۲۰۴ .

۸- الفقه السنة-ج ۲ ص ۳۸۴ .

۹- مجلة البحوث الاسلامیه ۱۲/۸۷ سال ۱۴۰۵

۱۰- مجموع الفتاوی-ج ۳۴ ص ۲۱۰ .

۱۱- البیهقی فی شعب الإیمان (۵/۱۷ ، رقم ۵۶۱۹) .

۱۲- متفق علیه.

۱۳- المعجم الاوسط {۵-۲۵۱} .